

Trvale udržitelná svoboda slova

Nechci to zbytečně drammatizovat, ale připadá mi, že se nám tu rozmáhá takový nešvar. Přemnožili se nám političtí korektoři. Ne že by jim korektnost jako taková nějak zvlášť doopravdy ležela na srdci. To ostatně dokazují přesně tím, jak nekorektními prostředky tu „korektnost“ prosazují. Ale dorážejí a obtěžují. Někdy dost nepříjemně. Vtip, který se ještě před 20 lety dal říct ve sdělovacích prostředcích, aby dneska člověk vykládal v hospodě dobře prověřeným známým, a ještě ho při tom bolí za krkem, jak se pořád musí ohlížet, jestli náhodou neposlouchá někdo cizí.

Už jsem to na tomto místě jednou zmiňoval, ale ono je to pořád horší. Nedávno v Bulletinu advokacie vyšla kreslená anekdota. Můžete se na ni podívat v čísle 1-2/2023. Zatím ještě nebylo zabaveno. Na obrázku sedí polonahý chlápek v posteli, proti němu oblečená žena a za jeho zády zpoza plent vykukuje jiná žena. Na zemi se povalují části ženského oblečení, cosi jako vinná sklenice a přes čelo postele visí talár. Podle vybarvení snad soudcovský. Pod obrázkem je text, zřejmě jako že ho říká ten polonahý týpek: „Slečna nikam nepůjde, zůstane tady! Ona si odpykává alternativní trest.“

Na sociálních sítích se ozvalo pár nespokojených hlasů, že prý to je pro ženy urážlivé. Nevím proč, protože ten namalovaný pán se mohl zrovna tak vymlouvat na to, že s dotyčnou za plentou ještě nedokončili přijímací pohovor, nebo že ještě nestihla dokončit úklid. Případně něco jiného z mnohokrát permutovaných schémat vtípů na téma vztahů muže se ženou, nemanželských či mimopartnerských vztahů atd. Možná by vtip nikomu nevadil, kdyby ve stejných kulisách ležela v posteli žena a odmítala vydat pána za plentou, protože si má odpykat alternativní trest. Případně kdyby v posteli i okolo ní byli všichni stejného pohlaví, protože by šlo o výsadek LGBT do justice. Těžko říct.

Být mravně pohoršen je dovoleno každému. Bývala to doména ctihodných matrn a kmetů, žehrajících na zpuště mládí, ale dneska už do moralizování fušuje kdekdo. Ale jak píšu, samo o sobě nic proti. Nepříjemné pro mne je, když se morálně pohoršený, nebo ten, kdo to předstírá, začne domáhat odstranění pohoršlivého výjevu, nejlépe i s autorem a všemi, co s tou drzostí mají co společného. V obecné rovině se tomu již dlouho říká, že někdo povyšuje svůj názor na normu chování a nárokuje, spíše ale vymáhá, její bezvýhradnou akceptaci. A zrovna tenhle druh se v poslední době nějak rozrostl nebo aktivizoval, takže je víc vidět. Patří sem i kolega, který rozhořčen zmíněným vtípem, pokud rozhořčení nemarkýruje, co záminku k veřejné exhibici, domáhá se čistky v Bulletinu advokacie. Pěkně od podlahy, tedy odvolání předsedy redakční rady jakož i šéfredaktorky Bulletinu advokacie. A samozřejmě, ukončení spolupráce s tím, kdo tu ohavnost namaloval. Když jsem si ten apel přečetl, tak nějak ze zvyku mi naskočilo, že těm odpovědným odporným individuím seberou pasy a jejich děti vyhodí ze školy. Pak jsem si uvědomil, že bolševik už je nějakou dobu pryč, alespoň pokud jde o vládnoucí třídu. Takže pasy se asi zabavovat nebudou a děcka se nemusí bát o školu. Současně se ovšem objevila otázka, jestli on se ten bolševik, příhodně larvovaný, zase nevrací.

Pro spoustu lidí je totalita spojená s něčím, co bylo po roce 1917 v Rusku, od roku 1933 v Německu a po druhé světové v tzv. východním bloku. Totalit bylo a je jistě po světě víc, ale o to teď nejde. Jde o to, že totalitu máme většinou spojenou s nějakou revolucí nebo podobným násilným převzetím moci. Například u nás máme pořád před očima lůzu v rádióvkách a s vojenskými puškami na rameni, jakož i balkón na Staromáku, ze kterého vyhlašuje státní převrat notorický kořala v čepici, půjčené od kamaráda, kterého o čtyři roky později nechal oběsit.

Jenže to je historické schéma a dějiny se zase až tak do detailů opakovat nemusí. Možná, že místo těch milicionářů už teď pochodují ulicemi hlasatelé politické korektnosti, kterou si představují tak, že lidi budou říkat jen to, co jim ti hlasatelé povolí. Zatím to vypadá, že místo kvérů mají sociální sítě a ochotu a čas od rána do večera se navzájem krmit agresivními hámoty. Tedy nejen, že se přemnožili, ale už se i smečkují.

Je moderní a pokrokové vést moudré řeči o tom, jak je třeba planetu chránit a předat ji dalším generacím co možná nejméně zdevastovanou. Nic proti, jen se obávám, že tenhle konsenzus zahrnuje především přírodu, což je pojem začasté ztotožňovaný s životním prostředím jako takovým. Teď k tomu přibyly i poukazy na nepřipadné zadlužování našich potomků a jejich potomků, ale to pořád není všechno. Životní prostředí je taky svoboda slova, a z něho plynoucí právo šířit informace zneklidňující, šokující a zraňující. A i tuhle část životního prostředí bychom měli chránit před poškozením, je jedno, jestli reverzibilním nebo snad dokonce ireverzibilním, stejně jako deštné pralesy nebo vymírající druhy zvířat. Dokonce by to snad i měl být obsah politické či společenské složky trvale udržitelného rozvoje. Prostě obrana proti tomu, aby veřejný prostor ovládli samozvaní strážci morálky, udavači a vymítači politické nekorektnosti, přesněji toho, co oni si usmyslí za politickou nekorektnost vydávat.

Je jasné, že vše se vyvíjí a může se vyvíjet i názor na to, co je urážlivé a co by se říkat nemělo. Podle mne je ten inkriminovaný vtip prostě jeden ze stovek vtipů, které měsíčně vycházejí v rozličných periodících v celém světě, jejichž autoři nikoho urazit nechtějí, také urážlivé nejsou, ale když se někdo hodně snaží, může se uražený cítit. Někdo to jistě může vidět jinak. Najít hranici mezi právem šířit myšlenky, jakkoliv šokující či zraňující, a tím, co už je za touto hranicí, se většinou pokoušejí soudy v různých sporech o oprávněnost či neoprávněnost nějakého výroku. Spousta výrazů, které za mého mládí byly explicitní sprostoty, jejichž vyslovení veřejně nebo dokonce v médiích prostě nepřicházelo v úvahu, dnes slyšíme v kdejakém televizním pořadu nebo filmu. A jistě, něco se zase může stát obecně nepřijatelné. Bude-li to výsledek plynulého společenského vývoje, budiž. Ale asi nikdy nebo jen opravdu velice výjimečně by to měl být důvod za takový výraz někoho perzekuovat. Teď zrovna to vypadá tak, že se parta tlučhubů chce prosadit tím, že bude kráglivat nebo se o to pokoušet a to, co někdo jiný napsal nebo nakreslil, je jen záminkou. Jistě bych si dokázal představit klidnou debatu na téma toho vtipu. Musela by ovšem začít výchozí premisou o tom, co je shledáváno na té anekdotě za hranici obecného vkusu, případně vkusu, jaký by měl reprezentovat odborný časopis. Nevím sice, jestli by někdo měl čas a chuť debatovat o takovém nesmyslu. Ale bylo by to alespoň korektní. Oproti tomu, co se nějak moc často děje, když se něco majitelům pravdy nelíbí.

JUDr. Tomáš Sokol,

advokát

Sokol, Novák, Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.

člen představenstva České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2023

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)